

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรการในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบนอินเทอร์เน็ต โดยศึกษาจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรง คือ พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

จากการศึกษาพบว่า มาตรการทางกฎหมายที่นำมาบังคับใช้ในประเทศไทยนั้นมีปัญหาการไม่มีกฎหมายกำกับดูแลการจดทะเบียนและจัดเก็บเว็บไซต์ ปัญหาการออกประกาศกระทรวงพาณิชย์กำหนดให้พาณิชย์กิจที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ตบางประเภทต้องจดทะเบียนพาณิชย์โดยไม่ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามกฎหมาย และเกิดปัญหาตามมาคือยังไม่มี การออกพระราชกฤษฎีกาเรื่องการกำกับดูแลธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นจากความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังมีปัญหาความซ้ำซ้อนของการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจของกฎหมายหลายฉบับ

นอกจากนี้ ยังพบว่า การกำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายแต่ละฉบับมีความแตกต่างกันทั้งบทลงโทษหรือบทกำหนดโทษทางอาญา โทษปรับ ราชวัน การเปรียบเทียบปรับ การบังคับทางปกครอง ความรับผิดชอบของผู้จัดการหรือ

ผู้แทนนิติบุคคลหรือผู้ซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของนิติบุคคลต้องรับผิดชอบในความคิดนั้น และการเพิ่มโทษกรณีกระทำความผิดซ้ำ ซึ่งกฎหมายบางฉบับมีบทลงโทษเพียงเล็กน้อย หรือมีมาตรการในการลงโทษเพียงบางมาตรการเท่านั้น ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย และทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ

ประเด็นต่อมา พบว่า อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปิดกั้นเว็บไซต์ยังจำกัดอยู่เฉพาะฐานความผิดที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น อีกทั้งอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าก็ยังไม่มียอำนาจในการออกข้อบังคับเกี่ยวกับเครื่องหมายรับรองการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องหมายรับรองความน่าเชื่อถือในการประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ด้วย

ในประเด็นสุดท้าย พบว่า มาตรการที่นำมาใช้ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบนอินเทอร์เน็ตของไทยและต่างประเทศมีความแตกต่างกัน กล่าวคือการกำกับดูแลเนื้อหาของต่างประเทศได้ใช้ทั้งมาตรการการลงโทษตามกฎหมาย และมาตรการส่งเสริมให้ภาคเอกชนกำกับดูแลตนเอง (Self-regulation) แต่ประเทศไทยใช้เพียงมาตรการการลงโทษตามกฎหมายเท่านั้น

ผู้ศึกษาจึงเสนอให้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดพาณิชย์กิจที่ต้องจดทะเบียน-พาณิชย์ ประกอบกับให้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มเติมให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี รวมทั้งลดความซ้ำซ้อนและขั้นตอนต่าง ๆ ตามกฎหมาย โดยการจัดตั้งศูนย์ให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) และให้กำหนดความรับผิดชอบของกฎหมายแต่ละฉบับให้หนักขึ้น และเพิ่มมาตรการในการลงโทษให้หลากหลาย เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

นอกจากนี้ ยังเสนอให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจปิดกั้นได้เองในบางฐานความผิด และเพิ่มฐานความผิดที่สามารถปิดกั้นได้ และแก้ไขกฎหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจในการออกข้อบังคับเกี่ยวกับเครื่องหมายรับรองประเภทต่าง ๆ ได้ รวมทั้งนำมาตราส่งเสริมให้ภาคเอกชนกำกับดูแลตนเอง (Self-regulation) มาใช้เป็นมาตรการเสริมควบคู่กับมาตรการใช้บังคับกฎหมายของภาครัฐ

This thesis investigates legal measures used in the course of regulating Internet business operations. To this end, the researcher studied directly pertinent laws. The laws considered were the Commercial Registration Act B.E. 2499 (1956), the Telecommunication Business Act B.E. 2544 (2001), the Electronic Business Transaction Act B.E. 2544 (2001), and the Act on Offences Related to Computers B.E. 2550 (2007).

Findings are as follows:

There are a number of problems attendant upon the enforcement of these laws in Thailand. Thus, there are no legal measures regulating the registration and formal listing of websites. There are also questions pertaining to announcements made by the Ministry of Commerce stipulating that Internet-connected business can be registered as commercial concerns

without the issuance of a Royal Decree as has been hitherto required by law. Thus, a Royal Decree is not issued in regulating service businesses involved in electronic business transactions, transactions only made possible by recent technological advance. Moreover, often registrations of businesses are performed duplicated in view of the large number of laws governing business operations.

In addition, it was also found that the construal of liability of business operators differed from law to law. Differences are also found in penalties, inasmuch as in some cases penalties are criminal while in other cases violators are merely fined, sometimes on a daily basis. In other cases, enforcement is in accordance with administrative law and liability is confusedly assumed by managers, juristic persons, or those operating on behalf of juristic persons.

Problematic also are differences found in regard to heavier penalties imposed on repeat offenders as juxtaposed to cases in which penalties are light, thereby rendering applicable laws inefficacious in deterring future infractions of the law.

It was also found that the jurisdiction of competent authority in cases potentially involving the closing down of websites is limited to offences explicitly designated by laws. Furthermore, it was determined that the Director-General of the Department of Business Development does not have the authority to issue regulations regarding the symbol certifying the registration of electronic commerce businesses, nor the symbol certifying reliability in operating electronic commerce.

The researcher additionally found that Thailand and various foreign countries differed in legal measures used in regulating business transactions on the Internet. In the foreign jurisdictions investigated, it was determined that both legal sanctions and self-regulation are used in regulating electronic commerce, whereas Thailand only makes use of the former method of control.

The researcher therefore proposes that a Royal Decree be issued to all businesses registered as commercial enterprises. The issuance of a Royal Decree should also be extended to service businesses engaged in electronic transactions in order to keep abreast of technological change.

Moreover, a Royal Decree should be issued to designate additional service businesses utilizing electronic transactions once again so as to keep abreast of technological change. Duplicated registration should be eliminated and registration procedures streamlined by establishing a one-stop service center. Penalties for infractions should be harsher and should cover a wider range of activities in order to ensure that business operators strictly adhere to the dictates of relevant laws.

In addition, competent authorities should be authorized to block websites in view of certain kinds of infractions in addition to widening the scope of what should be taken as constituting an infraction. Amendments to existing laws should be framed to the end of granting the Ministry of Commerce authority to issue regulations regarding the symbol certifying a wider range of businesses. Private sector self-regulation should be promoted in addition to adopting new measures which would enable the public sector to enforce the law in a more efficacious manner.